

2014. július 1. - Megjelent Paolo Portoghesi olasz építészprofesszor Makovecz Imre munkásságáról írt, magyar, angol, német és olasz nyelven is elérhető tanulmánykötete.

Portoghesi az organikus építészet szakértőjeként baráti kapcsolatot ápolt a Magyar Művészeti Akadémia posztumusz tiszteleti elnökével, akinek halála óta most először jelenik meg életművét összegző kiadvány.

Paolo Portoghesi (szül. 1931, Róma) olasz építész, teoretikus, történész és az építészet professzora a római La Sapienza Egyetemen. A Velencei Biennále építész szekciójának elnöke volt (1979–92). Fő kutatási, oktatási területe a klasszikus építészet, ezen belül is a barokk stílus. Kiemelten foglalkozott Borromini és Michelangelo munkásságával. Ezenkívül kollégájával, Bruno Zevi-vel az organikus formákat és építészetet tanulmányozta. Érdekes, ahogy összefüggéseket talált Palladio és Aalto, Borromini és Wright építészei között. Bár Paolo Portoghesi pár évvel idősebb, mint Makovecz Imre, őt mindig is mesterének és barátjának tartotta. Többször is találkoztak, és ezek az együttlétek mindig is mély nyomokat hagytak mindkettőjük életében. Ezért is érdekes a Magyar Művészeti Akadémia felkérésére írt tanulmánya. Valójában egy nemrég lezárt életutat mutat be és tár az európai nagyközönség elé. Nem egy száraz, tényszerű életrajzról van szó, hanem egy kortárs és barát, személyes élményektől sem mentes visszaemlékezéséről. Ami elemző, magyarázó és tudományos esszé is egyben. Fontos megemlíteni, hogy Makovecz Imre halála után ez az első ilyen alapos és összegző jellegű írás az építész életéről. Mindez egy nemzetközileg elismert szaktekintélytől. Az elkészült tanulmány nagyon alaposan taglalja Makovecz Imre életművét, azon a sajátos közép-európai szemüvegen keresztül, mely áthatotta Makovecz Imre életét és gondolkodását. A felhasznált Makovecz-idézetek jól érzékeltetik a nyugati társadalmak felé azt a történeti háttérrel, mely meghatározta Magyarország történelmét a 20. században és a 21. század elején. Saját gondolatai egységes és magas szintű keretet biztosítanak az egész írásnak. Az idézetek makoveczi hangvételén keresztül jellemzi a kort, és itt fejt ki pár mondatban a saját véleményét, mely minden esetben elgondolkasztató. A történelmi háttér csak alapul szolgál az építészeti elemzésekhez, eszmefuttatásokhoz. Portoghesi teljesen felkészült Makovecz építészetéből és építészetelméletéből. Többször is hangoztatott véleménye, mely szerint a magyar organikus építészet több évtizeddel előzi meg korát, a tanulmány minden részéből érződik. Különösen érdekes olvasni, hogy bizonyos makoveczi evidenciák, ami az itt élőknek teljesen egyértelmű, egy nyugat-európainak mennyire mást jelentenek. E kettősség kidomborítása miatt is válik a maga nemében egyedülállónak Paolo Portoghesi írása. A fejezetek

közül kiemelkedő (saját vélemény Cs. L.) az utolsó, az „Utópia megrajzolása” című. Portoghesi itt, mint egy szellemi örökségen keresztül tekint Makovecz Imre egész életére, s teljesen azonosul is vele. Fontos, hogy örökségként és nem hagyatékként kezeli az életművet. Végül egyértelmű utalásokat is tesz arra nézve, hogy a világban jelenleg eluralkodó és diktáló személytelen társadalmi formákból és erőkből merre látszik a fény, a kiút. **Csernyus Lőrinc**